

Una elegant modernista,
 hermosa com una flor,
 que vol posar á la llista
 un pretendent ab molt d' or.
 ¡Animáse, per favor!

De dijous á dijous

A Saragossa, no hi ha pobres. Mal dit; lo que no hi ha es gent que capti... podeu anar ben tranquils pe 'ls carrers mellors ó pe 'ls carrerons mes amagats y no vos topareu ab lo famolench, ni menos ab lo despullat, molt menos ab lo pillet que fa gala de la miseria y l' ostenta, com llaga asquerosa per mourer llástima y fervos donar la almoyna.

Bèn bé al revés de Madrit, ahont, tothom demana y no podeu pas sortir al carrer, que no vos entrabanquin una dotzena de pidolayres, que mes fan rabia per importuns que llástima per miserables.

Per compassió, vos volén fer comprar qualsevulga ximpleta, una revista de fora temps, un diari pasat ó bé del dia y si no vos poden atrapar... demanan lo quin porteu á la ma ò bé un terrós de sucre á falta dels centimets.

* * *

Aixó, que potser fins ara, sembla incongruent ens ha mogut las ganas d' explicarho, no pas lo desitj d' alabar ó criticar no; aném á parar á establir comparacions ab Barcelona, que voldriam veurer neta de la plaga mendicayre, no suprimint els pobres captayres de soca y arrel, que no pot pas ser; sinó prenent per exemple fins á cert punt la cultura que 'ns ensenya la capitana Aragonesa, per tenir després lo dret de sumarnos ab els pobles que 'n saben d' administrars'... y no com ara que 'ns aném acostan cada dia mes á la terra del «hampa».

No n' hi ha prou, ni vol dir res aquell famós lletrero que van ter bè de posarlo en castellá y ni menos lo volém traduhir; «No se permite la mendicidad en esta villa». Es com si diguessim: «Moriuvos de fam, mes no volém veurer llástimas».

* * *

La ciutat que vulga 'l dret d' ostentar lo famós lletrero deu comensar á fer lo que 's fá a Saragossa y tenim gust de publicar, per exemple á tothom y honor als aragonesos.

Tota persona necessitada ò sense recursos, quan arriba allá te menjar net y polit y estada de casa per tres dias; temps suficient pera buscarse feyra, si va per treballar, ó bé reposar sas forsas y empendrer novament la via, si va de pas al camí d' altrás terras.

Ara si 'l desditxat n' es menor d' edat, se 'l neteja, se 'l vesteix y se 'l atipa y ensenyantli ofici apropiat á las sevas aficions, tan bon punt te 'l temps de ferho.

* * *

Aquesta gran obra, que porta per nom «La Caridad» no la pagan, ni l' Ajuntament, ni la Diputació provincial, com podriam pensar... ¡cál... res d' aixó. Tot se paga de públicas y voluntarias suscripcions de gent rica de la terra, mentres són vius y de las deixas que 'n son quantiosas dels que 's moren

enrecordantsen dels pobres. Lo foraster pot contribuir voluntariament á l' obra de caritat quan visita lo palau de l' Almudò, que per allotjar grans y xichs ha condonat l' Ajuntament, ab lo beneplácit del poble.

Ayral institució data de l' any 1898 y fou fundada per lo dignissim arcalde Don Francisco Cantin Gamba, que 'n sentá sas bases, vist lo nombre de pobres que s' encoblaban á n' aquella capital, ajudat de benemérits y lliberals ciutadans, condolguts al veurer tanta miseria. Lo bonich d' aquet cas, es que per portar tan lloable Associació, no hi ha costosas oficinas ni organizació burserática de cap mena... son bastants unas llibretas petites, per portar la contabilitat senzella y minuciosa y no cal fer costosos expedients per disfrutar sos beneficis. Ni caben tants com se 'n presentan de pobres, que son forsa... forsa... centenars; y tots hi caben. No necessitan cap mes document, que portar á la cara la cédula de la fam.

* * *

Apuntém aquets datos, per guia y exemple de la nostra comptal ciutat que s' alaba de ser caritativa y generosa.

Si aqui 's pogués fundar una cosa consemblant... ¡quin bé farian, y quanta gloria per sos organitzadors? Y si tal institut se propagués per tot Espanya, ¡quin triomf mes hermós, contrari á la miseria?

No cal ni menos enaltirlo; ja n' hi ha prou ab son anunciat.

* * *

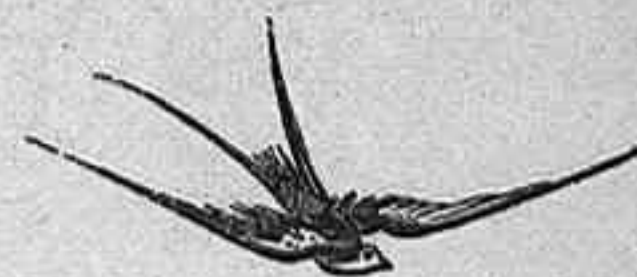
La politica prena la fresca, ¡com sino ho estès sempre... y ara surtim ab discusions sobres la propaganda de las ideas, com si no fos aquest un punt ben determinat en lo dret polítich modern. Aquesta qüestió l' ha remoguda la propaganda que per tot arreu van fent els republicans, com si tal punt no fos clarament determinat per las lleys que 'ns regeixen y que no 'ns cal res mes qu' aplicarlas.

Pero com tot lo governatiu d' aquesta terra, resalta ara com ara desconegut pe 'ls mateixos encarregats de ferho servir... que en son 'ls delegats que 'ls governadors envian als mitins y reunions que no saben distingir lo que 's punible del que no ho es, perque si sabian aixó, ja 'n farian un altre ofici, d' aqui ve 'ls papers ridiculs y las barrabassadas que sentim á dir cada dia per retenir la propaganda republicana qu' encara en surt guanyanhi. Las funcions policíacas, no poden ja anar mes per terra del que van, y tot lo sistema se 'n resent.

* * *

¡Que 'n fariam de consideracions esparveradoras, si no fos la por de que s' escorri la ploma un xich massa! Mes lo fi criteri dels nostres bons llegidors, omplenará lo que 'ns hem deixat dins lo tinter.

CALIXTE PI Y XARAU

A UNA... CRIADA

—Te 'n recordas quan anavam
á ballá al *Universal*,
y á *Clavé* ¡sempre 'ns topavam
'ns somreyam quan ballavam ..
en fi... lo mes natural!

Una festa qu' á *Clavé*
jo ja impacient t' esperava
varen ferme sapigué,
qu' avants que jo ja un forné
ballant te petonejava.

Vaig sentir gelos . un rato,
mes reflexionant un poch
vaig jurar — pagaré 'l *pato*
ja que 's creu que soch *novato*
¡desd' ara comensa 'l joch ..!

Vares dirme un' altra festa,
lo molt de greu que 't sabia
(y que 's lo que mes t' *empesta*)
tení una *tia* molesta,
¡pro, qu' has de creure á una... *tia* !

Jo vareig fer l' ignocent
conformantme ab tas paraulas
y tu fingint sentiment
me miravas tendrament
¡com soléu mirar las.. *pauías*!

Fentme ton amor quimera,
me vareig enterá ab manya
per medi de *ta portera*
(que 's com tú molt xafardera),
de ta conducta algo estranya

¡Que 'n vaig saber d' embolichs
y d' ignocencia fingida!
¡Que 'n tens de *cusins* y amichs,
promesos teus nous y antichs
quo tots ja t' han prés.. la mida

No obstant, vaig continuar
ballant ab tu sens dir res
de lo que sabia — ¡Es clar!
(deya entre mi) — 'S deu pensar
que *bado* ó no faig 'l pes.

Mentrestant, tu t' enteravas
ab tota ta picardia,
de si es que malgastavas
lo temps que ab mi enrahonavas,
y de si ab tu 'm casaria.

De si 'l que guanyava jo
bastava per mantenirte,
si era ben treballadó,
calsassas y bon minyó...
¡per tu vagá y divertirte!

¿Tot això havias pensat
trobarho ab mi? ¡quina barra!
casi es dir ben anunciat
— ¡Falta un benaventurat
per manteni á una.. *bagarria*! ..

Donchs... ja han fet que jo sabés
que tret de fer de criada
no serveixes per res més,
que ets molt bruta y descuydada,
¡y perdió dels diners

¡Com no 't costan de suár
gastas á tall de senyora
que no te de estalviar!...
¡Quins *mor s* te de carregar
la clase treballadora! ..

Mes, are 't pregunto jo,
anant sols per l' interés
de—si era treballadó
á qui duyas aficio,
¿á mi ó á lo que guanyés?

¡Ah! ¡que 'n vas fer de posturas
quan te 'm creyas ja segú!
Que 'n vam fer de .. diabluras
á solas! ¡Ni las criaturas!
Mes això no ho sap ningu!

¡Y ves lo que son las cosas?
fins llavors no 'm vaig fixár
que ets de formas molt preciosas,
que tens brillo quan t' hi posas
y que t' agrada 'l... xerrar

¡Com jo tambe *pirric po*
del temperament fogós!
culpa sols al teu bon *tipo*
si vaig volgué un *anticipo* ..
¡ens convenia á tots dos!

¡Y are 'm vas recriminant
de que, jo vaig enganyarte
y que sols pel que dirán
ab mi volias casarte..
¿Y 't creus, tonta, que 't creurán?

L' amor fals es un fals joch
que tu y jó hem jugat ab brillo,
¡Ja ets llargueta! mes ho ets poch
y tu has perdut ¡Ay jo 't toch!
¿no anavam de pillo á pillo?

Tu juras per tots los sants
que ni poch ni molt t' agrado
puig tens de mi queixas grans
jo... dich com los castellans
— ¡Que me quiten lo *bailado*!

QUIMET DE LAS COPLAS.

— F I E U S E N —

Pel Carnaval á montons
las veuréu boy disfressadas
y ballar esbojarradas
pe 'ls cassinos y salóns.
A empentas y rodolóns
fent llengotas temptadoras
van rodant provocadoras
entre 'ls mimos de 'l jovent
relliscant constantament
las que son menys previsoras.

Per la Quaresma, rosaris
y sermóns tot ho segueixen
y hasta per dormir no deixan
las creus y 'ls escapularis.
Als peus de 'ls confessionaris
ab caras de Magdalenas
van á confessar sas penas
plorosas y arrepentidas
y prometen compungidas
may mes fer tristas escenas.

Y aixís successivament
saben fer tots los papés,
y per vert no deixan rés,
sigui bó, sigui dolent.
Variables igual que 'l vent,
carregadas de falsía,
de maldat é hipocresía,
son de 'ls homes l' enemich
per xó jo ab veu alta dich:
¡pobre de aquell que se 'n fia!

E. REIMBAU PLANAS

EDUARD CUBIAR - ABOGADO Y
MINISTRO DE MARINA

¡Vingan barcos!

Ja está la Espanya salvada;
ja hi há un enginyer naval
qu' ha inventat un barco que
será lo goig nacional.
¡No va mal!

Carot

¡Duro y á la cabezal

—Casas, m'agrada la carga.
 —Es tal com ho fán vostés...
 —Si 'l pot veure en Villaverde
 ni donará molts dinés.
 ¡Ah, cargas hi es molt entés!

CLAR Y CATALA

A una nena joveneta
y hermosa com una *huri*.
De nom se diu Elvireta
L'apellido.. no 's pot di

Fa temps que veig qu' et festejan;
potser es que ab tu bromejan ..
lo cas es que t' aletejan
un sastre y un sabater.
Tu buscas bon prometatje
pro lo que es ells malvinatje!
sols van per menjar formatje
que no 'ls costi cap diner.

Es cert que qui sols t' ovira
un sol cop per tu sospira,
á lo menos á mi Elvira
aixó 'm passa per dissort.
Mes.. m' han dit que si ets hermosa
e's també molt orgullosa..
Vritat que qui aixó suposa
es sols un difamador!

Encar que qu' ho diu m' ho jura
á creure 'l mon cor s' atura
puig qui te tanta hermosura
no pot serne pas crudel.
Qui sols reb una mirada
de los teus ulls de fada
e fa la il-lusió estremada
que veu á un angel del Cel

Deixa, deixa que jo 't .. iri
y que mirante m' inspiri
y 'm refassi com lo lliri
al rebre 'l sol del matí.
Si acás no t' pogués veure
may mes, noya, pots ben creure
que no m' en podria treure

ta imatge de mon magí.

En tu veig la jovenesa
veig la perfecta bellesa
veig á *Venus* la deésa
sense *Adonis* son company.
Si donantme á los dimonis
puch lograr ser ton *Adonis*
vull que aytal nom tu me donis
avants de finí aquest avuy.

Jo no sé gens d' escultura
ni molt menos de pintura,
pero lo que es ta figura
prou que la sabria fer.
Tos ulls blaus, tas negras cellas,
tos cabells, nasset, orellas,
boqueta y galdas vermellas
quín bocet mes encisser.

No poden pas ser comptadas
las dotzenas de vegadas
que per rebre tas miradas
he passat per ton carrer.
Si s' hi fica algun burleta
pensará tot fent brometa,
mira aquell per la Elvireta
quins papers que arriba á fer!...

Y tindrà rahó no ho nego
puig diu en l' amor es cego;
á voltas també ensopego
quan bado y t' estich mirant.
De mica en mica reparo

que mon amor te declaro
Aquest cas si be no es raro
es bastant estravagant.

Rey voldria ser una estona
tan sols per oguer bufona
posar en ton cap corona
d' or igual que tos cabells.
¡Mes ay! so un pobre poeta
que la ballo molt estreta;
mes falta 'm fa una pesseta
que no pas ensaments bells.

He dit poeta pro en broma
puig si ho fos seria home
que podria ab temps y ploma
guanyar fama y potser rals.
No tinch saber ni riquesa
he nascut en la , obresa
confessarho fins me pesa
so 'l mes míser dels mortals

Per xo busco entre las nenas
una que minvi mas penas;
re 'm fa lligarme ab cadenas
ab ella si son de flors.
Si tu no 'm vols per mes gracia
demá faré una desgracia
ó be 'm penjo en una acacia
ó escriuré versos pitjors.

J. CATALÁ Y CARBONELL

¿RECORDAS...?

Sonet

Recordas aquell jorn de Primavera
que bo hi parlant d' amor, bella Maria,
vam anar xano xano á la masia
qu' aquí tothom coneix per ca 'n Parera?

¿Recordas que 'n lo cim d' una olivera,
saltironant dos aucellets ni havia
y 'ls vam volgué imitar, ma bella aymia
ab besos... y corrent vers á la riera?

¿Recordas u' qal sér allí varem sentarnos
y vam parlar d' amor molt bellá estona
gosant per primer cop la hermosa vida?

¿Recordas lo que abdos varem jurarnos?
¡Malehida mil cops sigui la dona
que pel diner un jurament olvida!

R. AMOROS

¡Recórdaten m' aymial

¿Recordas aquells jorns de benhauransa
que haviam passat junts de jovenets
agafadets del bras boy asent ntnos
á sota del brancám d' un atmetller?

¿Recordas aquells dias que joyosos
nostres ulls se miravan ab anhel;
que arrivant fins al cor, aytals miradas
eran d' estimació pro ba latent? ..

¿Y aquells instants tan grats que no 'ls recordas? ..
¿que oblidas els recorts d' aquell breu temps
en que s' esllevisava nostra vida
per entre las floretas dels vergers? ..

Recórdaten m' aymia, si, recórdaten
puig tant y tantfelisos varem ser
durant tots aquells jorns que nostres llabis
s' ajuntavan á impulsos d' algún bes,
que penso no es possible en eixa vida
poguerne dis rutar mes grans plahers
qu' aquells que disfrutavam ¡oh m' aymada!
á sota del brancám del atmetller.

J. VENTURA

POLVOS D' AMOR

Mes trempat que 'n Mahomet no crech qu' hi hagués cap moro en tota la Moreria. Arrivava á fer tants xistes de cap á... peus de dia, que no li quedava temps pera fer res mes. Los amichs l' estimavan perque sempre'ls feya riure. Els enamorats no correspostos, els que se 'ls hi havia mort algú de la familia (que no fos la sogra, s' entén) y 'ls que tenian mal d' estómach tots anavan á trovarlo pera que 'ls hi desterrés la tristesa del cos, lo que conseguian ab tanta facilitat que quan estavan al carrer ja 's trobavan d' alló mes *alegres*. Per providencial coincidencia 's deya d'apellido Ismail que 'n a'arb vol dir Tranquil ó sino s' hi assembla.

Si be no possehia grans riquesas no per aixó deixava d' esser ditxós. Jove, solter y ab un duro fals á la butxaca per veure si 'l podia passar, no li faltava tranquil·litat ni bons aliments.

Era tinent de la guardia del sultá, d' un sultá ab mes pels a la cara qu' á la llengua y ab mes donas al Harem que pels á la cara. Pro, malgrat aixó, may en Mahomet va ambicionarli res, que de donas may varen faltarnhi puig quan *anava á la plassa*, (no per comprar sinó per passar revista, totas las raspas se 'l disputavan á la morra y si per sa posició no 's podian posar al costat de cap sultana, com á donas *anavan* igual, puig lo mateix *servey* fan unas qu' altrás.

Pro vet aquí qu' aqueixa vida tan *placentera* s' arribá á acabar. Un jorn un llanut se va alzar mes aviat que 'ls altres dias contra 'l sultá diguent que 'n Mahoma l' havia enviat á la porra, vuy dir á la terra, donantli ordres d' anar á regenerarla. (Aixo de regenerar ja resulta gastat. ¿No es veritat, estimats governants d' Espanya?), com que de favas ne couhen en totas parts... ahont ne tenen, resultá que mil ba dochas, (no se si eran justos) lo seguiren enhardits; y tota la colla armada 's va dirigir envers la capital pera destronar al sultá existent. Pro aqueix qu' á la qüenta no tenia ganas de cambiar de *modus vivendi* y que per altra part no li devian fer por els pinxos, va armarse al instant y seguit de tot son exércit, sortí de la ciutat per anar á combatre als insurrectes. De lo qual ne resultá que l' enviat de 'n Mahoma no tingué mes remey qu' entornarsen al cel puig en Mahomet ab la cimitarra en va fer un parell... de trossos, no de sabatas. Ja ho va dir n' Abubelcir que la cimitarra es la clau del paradís.

Lo sultá agrahit, va nombrarlo gran visir y 'l convidá á sopar ab ell.

Quan en Mahomet va entrar al menjador nna harmoniosa orquesta va entonar un himne guerrero. Seguidament, y com á deliciós *vermouth*, que jo no 'n pendria d' altre, varen sortir unas donas que semblavan ninfas, las quals se posaren á fer la dansa del ventre que, en vritat, superavan á la Chelito. ¡Ay! Si l' Urrecha hi hagués estat, era capás d' omplir tot lo *Diluvio* ab sa revista, ¡Ell que sempre va tant *dalló!*

Com que, naturalment, despres d' aqueix espectacle, estavan desitjosos de carn, els hi van portar... una cuixa de moltó. En Mahomet y 'l seu anfitrió 's posaren á menjar com á dos mestres d' estudi y á enrahonar amistosament sobre l' amor.

Quan foren als postres lo sultá va manar al negrito que li ventava las moscas...perque no tinguessin calor, qu' anés á buscar á la seva filla puig li volia presentar l' heroe Mahomet. Aqueix s' estarrufá de satisfacció, puig lo poguer veure á l' hermosa Játima era lo mes gran dels honors. Y l' home, pensant en una futura conquesta, va comensar á cargolarse 'ls bigotis.

Pro quan ella va apareixer resultá que 'l conquistat fou ell. Lo sultá feu la presentació; ella li parlá respectuosament, fent tan cas dels ullets d' ell com dels de las mevas sabatas.

—¿Que tal? —li digué 'l sultá quan la Játima va esser fora.

—Superior, extra. ¡Qui la pogués tenir per dona!

—¿La vols?

—Vinga.

—Donchs jo n' hi parlaré. Torna demá á las deu á sapiguer la resposta.

A l' hora convinguda ja 's trobava en Mahomet en el quarto del sultá.

—¿Qué ha dit?—va preguntarli impacient.

—Noy—li respongué 'l sultá—ho sento molt pro diu que no 't vol. Encare que—afegí—pots fer una cosa. Com que sols t' ha vist un instant y tu de primera vista ets molt llej, torna aqueixa nit á sopar ab mi y jo faré qu' ella 'ns acompanyi. Quan acabém us deixaré sols y alashoras tu t' arreglas.

En Mahomet se 'n va anar tot tristot. Desd' aquell dia ja se li acabá ó la tranquil·litat ó 'ls xistes puig may mes se l' ha vist tant trempat com avants.

Al sortir de palau se li ocorregué de prompte una idea y al instant se dirijí á casa d' una sonámbula la qual, despres d' endevinarli tot, li aconsellá com á cura radical pera enamorar bojament á la Játima, que barrejés los polvos que li doná dintre la copa de vi d' ella.

En Mahomet li va donar las gracias y... un zequí.

Quan á l' hora de sopar entrá a n' el menjador del sultá, aqueix y sa filla ja l' esperavan, la qual es va sentar al seu costat. Tot seguit se posaren á menjar. En Mahomet s' esforsava per posar en práctica tots quants medis aconsella la lley d' enamorar, per veure si ho podia conseguir de la Játima' pro tot fou inútil: la althua primpcesa no li contestava mes que' ab desprecis. Pro ell aprofitant un moment que ningú 'l veyá posá 'ls polvos que portava á la copa d' ella, omplintla avants de vi.

—Cracias—digué la Játima al veure la copa plena—; pro jo no 'n bech may de vi.

—¿No?—exclamá espantat en Mahomet.

—Ei Korán ens ho prohibeix.

—Jo no miro tan prim...

—Ni jo—afegí 'l sultá—Veurás ja m' el beuré jo, y agafant la copa d' ella en un moment va buydarla.

En Mahomet se desmayá...

Quan l' aymant despreciat va tornar en si lo sol ja brillava ab tota sa forsa. Uns llavis lo petonejavan ab frenesí, sentint ensemps qu' algú l' abraçava ardorosament. Pensantse qu' era la Játima obrí 'ls ulls y ¡horror! vegé qu' estava 'n brassos del sultá.

ANTONI CANTALLOPS.

La *Perdiu* canta que canta,
ja trinan molts regidors
perque l'hi han tornat la vara
al mes brau dels segadors.

Setembre. Mes de las vinyas
precursoras de las pinyas.

Un, dos, tres: ja ni cal dirho,
qui vulgui punts ja! Retiro!

NOVETATS

Ha prosseguit la tasca 'l caballer César Watry, acompanyat de la seva senyora y de la *troupe* que porta, fent gala diariament de son dir xamós y elegant, presentant jochs nous, sempre discrets y agradables y tota mena d'aparicions fantásticas y extraordinarias com la «Cambra groga», la «dona voladora» y la «decapitació d'un home viu» sort esgarrifosa que 'l prestidigitador presenta ab molt bona sombra y fent tabola per'que no resulti repugnanta.

Dilluns passat, va despedirse del públich concurrent á n' aquest teatro, de qui tant grans aplausos s'ha conseguit fent nova gala de la ductilitat de son talent genial, de son desenfado y de la lleugeresa de sos dits per l' escamoteig, qu' es ahont está millor al nostre parer.

Com qu' en tots sos jochs no hi ha mes patota que la que 's necessita, segons sa propia declaració desde 'ls comensaments volgué ser condescendent ab lo públich mostrantli en son «addio» 'l modelo de fer son «cofre misterioso» que no s' havia pogut entendre, pero no mes descubrí la part qu' á ell li convingué per lo que, lo secret quedá *in albis* d' igual manera.

Pera dissapte se creu possible la reapertura d' aquest teatro ab la companyia d' ópera italiana del mestre Baratta, notablement reformada ab artistas de primer ordre.

La ópera de debut será la del mtre. Verdi *Aida* y prompte se cantarà la póstuma de Offembach *Los cuentos de Hoffmann*.

GRAN VIA

Dissapte obra de nou sas portas aquest teatro ab la important companyia dramática italiana de la eminent artista Sra. Vitaliani y de la que com es sabut n' es director lo reputat actor Sr. Duse.

Lo número de funcions que podrá fer, es sols lo de vint y en ellas posará en escena las obras mes notables de son repertori además de l' estreno en italiá del drama *La campana de la Almudaina* que nostres pares en son temps tant celebraren y que fou una de las obras que mes lográ reputarse lo malograt Valero.

Al estreno d' aquesta traducció hi assistirá son autor lo xímt poeta mallorquí Sr. Palou y Coll.

Lo crédito de la companyia y las escullidas obras que 's posarán, además dels preus económichs establerts, fan creure que se farà una temporada de gloria y de profit.

• TÍVOLI — CIRCO EQÜESTRE

Tres fenomenals plens foren las tres primeras funcions que 's dongueren en los dissapte y diumenge últims y l' aplauso ab que foren rebuts los artistas, es

proba clara de que lo Sr. Alegria ha cumplert á satisfacció de 'ls concurrents al escullir los artistas de sa important *troupe*.

Com es de suposar, en aquesta hi hán alguns artistas que en son treball no pasan de ser discrets, pero hi hán alguns números que son verdaderament notables y que ab un solament d'ells, ni há prou pera que'l públich quedi satisfet en la vetlla que hi ha assistit.

D' aquets hi han la parella *Vicentino*, patinadors excelents que en sos notables travalls duptém puguin tenir rival.

Igualment notable resultá lo Sr Loyal en la «cassa de la guineu» que la presenta ab escrupulosa propietat y demostrant ab los gossos amaestrats que encare es lo mestre que tant haviam admirat en lo teatro Espanyol la época que sigué Circo Eqüestre (fará uns 25 anys)

Además d' aquets dos números verament extraordinaris, hi figura Miss Juliete ab sa colecció de focas tau perfectament domadas que causá l' assombro general al considerar la paciencia que representa.

TIVOLI—CONCERTS D' EUTERPE

Pera dimars próxim dia 8 y festivitats de la Nativitat de la Verge, la llorejada societat coral Euterpe de Clavé, prepara lo sisé concert de la present temporada que per ser lo últim lo destina á benefici de son dignissim mestre don Sebastiá Rafart, qui per tal motiu ha combinat un extraordinari programa compost de tres parts, y que per deferencia al beneficiat hi pendrán part los celebrats artistas Sra. Bordalba y Srs. Utor, Aragó y Perelló, además de la Banda de la Casa Provincial de Caritat.

En lo programa escullit, hi figura lo mes granat que posseheix en son repertori la societat Euterpe. Los artistas esmentats, cantarán entre otras pessas una romanza de *Il Re di Lahore*; *Evocazione* de la ópera *Roberto il diavolo*; lo gran duo de *La Africana*, *La Marsellesa* y una *Berceuse* de Godar, además del estreno de una cansó catalana, lletra de nostre amich senyor Ayné Rabell y música del beneficiat, titulada *El musclayre*, la que será cantada per lo esmentat tenor Sr. Utor.

Tant escullit programa, secundat per lo núcleo de importants artistas que hi han de pendre part y las simpatias que ab son peculiar talent ha sapigut captarse lo mestre senyor Rafart, fa que li vaticiném un plé á vessar y un dia de gloria en sa brillant carrera artística.

UN COMICH RETIRAT

Bibliografia

L' aixerit escriptor y reputat autor dramátich Abelardo Coma ha tingut á be remetrens un exemplar de sa mazurca Boston titulada *Mary Bayget* y dedicada á sa distingida deixepile de igual nom y apellido, que per la frescura de ritme é inspirada composició, cre yém se farà de moda en tots los salons de pi...

L' haver sigut editada per la inteligent empresa del *Album Salón* corrobora nostra afirmació:

Remerciém al amich Coma, sa fina atenció

Costums

francesas

—Esperat uná estona;
ja torno desseguida....
—¡Tonto!... no t' hi amohinis;
esfuma ta tristor.
Ell té lo que á tú 't falta
¡diners! que 's necessitan...
l' amor que tú tens gratis
lo compra éll ab son or.
Ell té mas carns impúdicas,
mon ánima sols tens tú.
¡Tindrias si rich fossis,
tot enter mon amor!
Mon ánima tu 't quedas
mentres ab ell estiga...
¡Ay! lluytant per la vida
com se trosseja 'l cor.

Espurnetas d' actualitat

— Escolta amich Llamparóns.
 ¿aixó del papa, es vritat?
 — ¿El qué?
 — M' han dit que ha deixat
 als nebots trenta millons
 — Si noy.
 — ¿Y en que 'ls ha guanyat?
 — Quina pregunta de fé
 ¿acás, potsé, no val ré
 tanta llana que ha esquilat?

— Ahont es la Bella Chelito?
 ¿Que ja es fora la Belen?
 ¿Y la Gardenia ahont travalla?
 ¿Y la Monterde ahont es?
 Aquestas son las conversas
 que pe 'ls carrers sentiréu;
 y jo m' atreveixo á dir...
 ¡pro, renoy, com progressém!

ALBERTET DE VILAFRANCA.

Campanadas

Després d' una suspensió d' uns quants dias lo *sardanista* Cambó ha tornat á pendre part en la gran *sardana municipal*, ab admiració de tots los que 's valen de qualsevulga ocasió pera tirar l' aygua á son moli electoral.

En Cambó té fama d' expert en eleccions y sos contraris ja 's banyavan en aygua de rosas, veyentlo fora de combat, quan en aquet cas per devant de totas las conveniencias d' eleccions, hi havia la del prestigi del cárrech de concejal, massa desprestigiats ja per desgracia.

De prevaler lo fallo del jutje tots los concejals haurian estat sempre sotmesos á qualsevol mal intencionat, que pera sos interessos, li havés convingut anular á algun regidor que li fés sombra.

Per lo tant, encare que no som de la colla d' en Cambó, puig tenim entés que dintre del catalanisme representa aquet senyor als elements atrassats, hem vist ab gust que 'l jutje tornés sobre son acort, reposant al esmentat regidor.

S' hauria sentat un precedent, del que al cap de-vall n' haurian sigut victimas 'ls partits avansats, que son los que sempre fan nosa als nostres rancis governs.

La veritat en són lloch.

Ab los dituixants de dos setmanaris d' aquesta ciutat, ha passat lo que ab certa classe de donas, que ja 's creuhen honradas si la seva contrincant es de pitjor condició qu' ellas.

— Que tu afanas los dibuixos de tal banda...

— Que tu 'ls fas corre de tal altre y 'ls dissimulas menos que jo...

— Que si fulano que tenia fama de gran caricaturista també ho feya.

En fi, tot plegat, roba bruta que lo millor hauria sigut que cada qual se l' hagués rentada á casa.

Pero, ja qu' hi tocat aquest assumpto, just es confessar que no tota la culpa es d' aquets caricaturistas posats á la vergonya pública, sinó dels editors que volen dibuixos originals á preu de copias, sense pensar qu' ab lo que donan als artistas, aquets no n tenen pera pagar los models sino qu' ab prou feynas paper y llapis. ¡Que consti!

Molts editors s' excusan ab que la tirada es petita y no poden, per lo tant, pagar gayre ls travalls, mes com que no falta editor de setmanari que s' embutxaca macomaco y setmanalment de quaranta á cinquanta duros en lloch de donar als artistas una bicoca, podria senyalarlos un tant per cent de la venda, y ja veurán com al final sortirian guanyanthi tots.

Es ridicul comparar als nostres caricaturistas, que 'ls paguem ab *pela y sis*, com se diu vulgarment, ab caricaturis extrangers que cobran més d' una lámina de periódich, que d' un quadro al oli molts artistas de casa.

Aqui volém duros á quatre pessetas., pero devant de las imperiosas necessitats de la vida, no son possibles aquestas gangas.

—*

L' altre dia 'l Sr. del Roth-gros va visitar lo taller del Sr. Casas y va quedar empendat d' un quadro d' aquet pintor representant nna *carga* de la guardia civil.

No mes hi faltava en Villaverde pera completar lo quadro, porque es dels del morro fort en qüestió de *cargas*.

Vegin si ho es, qu' es tal vegada l' home que mes nos *carrega*.

—*

Llegim que la Teresa Humbert té la intenció d' establir-se á Espanya tan bon punt la deixin anar.

Ja es prou pena la nostra; tot lo dolent de las altras nacions nos fa cap á casa y lo bó s' ho quedan.

Sembla qu' un cop la tinguém entre nosaltres se dedicará á continuar la brometa dels millons; pero creyém que va err' laa, pobre senyora, porque á n' aqui de *primos* no 'n trovará gayres; mes aviat trovaria *socios*.

—*

Lo doctor Blomfield, que fou uns quants anys bisbe de Londres, va casarse duas vegadas.

Quan va casarse per segona volta, tenia varios fills del primer matrimoni, y sa nova muller, qu' era viuda, també 'n tenia una bona colla.

Al cap d' algún temps lo matrimoni tingué altres fills, y encare que tots eran bons, com qu' eran quitxalla, armavan cada renyina que n' hi havia per llogarhi cadiras.

Un dia que 'l doctor Blomfield estava molt capficat en los seus estudis filosófichs, sentí la veu de sa esposa que cridava esparverada.

— ¡Vina! ¡Vina corrents!

— ¿Qué passa?

— Que 'ls *teus* fills han pegat als *meus*, y ara volen matar als *nostres*.

¡Heus aqui las complicacions que portan aquestas barrejas de familia!

—*

Si bé 's mira 'ls caps de colla polítics son ben desgraciats: Ni en sos retiros d' estiu los deixan tranquils. Los periodistas los *assassinan* a copia d' interviews.

Aquí tenen en Maura, mentres, fugint de la calor, se trova en l' ombrivol bosch, pintant lo paisatge, (ara s' ha descobert qu' aquest home també pinta, pero ell mateix ja diu qu' ho fa mal), ja se li presenta un periodista, y «Digim, Sr. Maura, que ni sembla de la situació d' Espanya?

—¿L' Espanya?... ¿Ahont cau aixó? Ah, si; vol dir la nostra patria.

—Justament!

—¡Donchs, vegi! (Aquí dona una pinzellada molt fosca) ¡Tot es fosch!

—Pero ¿de que vé 'l mal?

—¿De que vé? Dels tafaners. Dispensi; volia dir de la falta de personalitat dels espanyols...

—¿Vol dir que 'ns agradan massa 'ls toros y las patatas y...

—¡Olé y viva tu mare! Desenganyis per regenerar l' Espanya 's necessita molt clero y molta monarquia...

—Pero ¿vol dir que no seria millor la Republica!

—¡Uix!

—Y la supressió del clero.

—¡Uix! ¡Prou d' aquet color!

—¿De quin?

—D' aquet vermell que posava sobre la tela ..

—¡Ah!

—Ja ho sent: Molt clero y molta monarquia y molts governants que pintin. . la cigonya.

Y aquí acaba la interview.

¡Quantas bestiesas fan dir los periodistas als homens publichs qu' estiuhejan!

✱

Quando menos se piensa torna un Alcalde... ó sinó que ho digui 'l senyor Boladeres, que quan encare 'ns lo creyam vegetant sota las arbredas, nos lo veyém demanant la vara al Sr. Marial.

Una tornada tant sobtada segons rumors, 's diu que 's deu á la vinguda de cert personatge molt elevat, no precisament d' alsada, que te desitjos de visitar *la industrial Barcelona, la laboriosa matrona*, qu' atipa á molts amants de la *poltrona*; per veure si la cosa li surt *rodona*; es dir, per si de resultas de la visita 'ns fem monárquichs.

¡Tivi, tivi, don Guillém; que de mes verdas s' en maduran! Comensi á endressarse las patillas, que nosaltres, entussiasmats, ja comensém á ensajar la *marxa real*.

✱

Havém llegit una circular suscrita pe 'l Sr. Arriaga, Representant á Barcelona de la Companyia Arrendataria de Tabacos, en qual circular s' imposan tantas y tantas condicions y trabas als expenedors, que gayrebé no sabém compendre com hi ha qui 's subjecta á n' aquell cúmulo de dogals que no 'l deixan moure.

Un cop llegida la circular, en la que fins 's prohibeix als expenedors la venda de cigarrillos solts, tal volta pera ter mal als *capitalistas*, un hi trova á faltar una nota importantísima, y es la següent:

«En compensació á totas las condicions per ella imposadas, la companyia 's compromet á servir tabaco fumable, sense espinas de bacallá, manyochs de cabells y altres porquerias».

¡Uva!

✱

CUPÓ PRIMA N.º 92 (1)

Que dona dret á adquirir per

➡ **DOS RALS** ⚡

la comedia en quatre actes y en prosa

LO GRÁ DE MESCH

original de D JOSEPH FELIU Y CODINA

qual preu corrent es lo de VUYT RALS

(1) Caduca als vuyt días ó avans si s' agotan 'ls exemplars.

Altra vegada nombrosas societats obreras s' han dirigit al Sr. Salas Antón, pregantli que retorni á la patria.

¡Vaja, Sr. Salas; no fassi pregarse mes: valen mes los bens desitjos d' aquets fills del treball que totas las petitesas que originaren sa determinació d' establirse á la capital de Fransa!

✱

S' ha concertat entre 'l Tresor y 'l Banch Hipotecari l' operació pera 'l pago dels repatriats d' Ultramar.

¡Gracias á Deu y á Santa Barra, porque ja era hora!

Ja que s' ha concertat 'l pago, que procurin no desconcertarse mes, y pagar á n' aquets pobres fills d' Espanya que s' en anaren á *¡lluytar por la integridad del territorio* que no 'ls pertanyia, sentint l' inspiradíssim himne que diu

¡Viva Espanya!

¡Que vivan los valientes,
que no pueden cobrar, etc.

✱

¡Ja feya be aquella vella que no volia morir-se, per saber cosas novas!

Ara 'l rey don Carlos de Portugal, diu que també voldria ser rey nostre, mitjansant la tutela d' Inglaterra.

¿Caure en mans dels *inglesos*, tenint un rey portugués?

Massa opressió y massa fanfarria.

L' Espanya es desitjada pe 'ls Carlos, pero ves quin resultat podrian donarnos uns reys que comensan ab *car*; nos costarian massa cars.

CORRESPONDENCIA

Rampells; Es molt ripiosa. C La Do-Clot; L' article es manso y la poesia fluixa. Lo altre no va. Brugués; Aceptém «Mort y vida» «Magarrufas» y «¡Misteri!»—Anton Vidal y Puig; Esta be.—Angel Delpí; Es defectuosa.—Estorer de la Ronda; La publicarem.—Noy de la Pega; Se tracta d' un assumpto que *peor es menallo*.—Joseph Ventura; Acepto «A una Dolors»—Moreno; No va ni ab curriolas.—Pep Ferrer; Aprofitarém alguna cosa.—K. K. P. Si torna á dirne versos de lo que 'ns envia, li retirarem l' amistat.—Treseta Prima; Los seus versos també son prims tan prims, que no podem aprofitarlos.—Guerrer de la mirada fosca; Pera que no digui li publicaré un cantar, pero ha de cambiar la mirada.

LITOGRAFIA BARCELONESA

SANT RAMÓN, 6. — BARCELONA

Com se diverteixen al estiu

Hi ha qui 's diverteix gratant.

Qui gosa casant mosquits,

Y qui disfruta ballant en los centres mes lluhits.

Qui als banys ab racci3ns de vista.

Qui tocant l' acorde3n

Y qui fent grossa cassera sense teme cap afront.

V. J. J. J.